

Velkommen til Skåde-Højbjerg Dagtilbud
Information og retningslinjer

Kære forældre,

Først og fremmest vil vi gerne byde jer velkommen i Skåde-Højbjerg Dagtilbud. Vi ved, at jeres børn er det dyrebareste, I har, og vi vil gøre vores bedste for, at de får nogle dejlige år her hos os. Af samme grund har vi en række regler og retningslinjer af hensyn til børnenes sikkerhed og trivsel. Dem er det vigtigt for os, at I kender, så vi i samarbejde kan sikre børnenes tryghed og udvikling. Vi har derfor samlet dem i folderen her. Vi forventer ikke, at I kan dem alle på rygraden, men her kan I slå op hen ad vejen.

I folderen er også en introduktion til arbejdet med børnenes sprog og selvhjulpenhed - med tips til jer derhjemme - begge dele er nemlig vigtig fokusområder, som vi samarbejder med jer om.

I Aarhus Kommune bruger vi den digitale platform Aula til at kommunikere med jer som forældre.

Det kan tilgås online på ***aula.dk*** eller via Aulas app til forældre.

Man logger ind med sit MitID.

Læs alt om det på aarhus.dk/aula:

I modtager også noget informationsmateriale fra jeres afdeling, og jeg vil opfordre jer til at tage god tid til at sætte jer ind i det hele - det er på mange måder en helt ny verden, som åbner sig for både jeres barn og jer.

Dagtilbudsleder Mette Guldager

Om regler for sikkerhed og mulighed for kontakt mellem forældre

Afhentning af dit barn

Afhentning kan kun ske af forældrene, med mindre at personalet har fået besked om, at en anden person afhenter barnet. Beskeden skal gives skriftligt via Aulas Komme-gå-system. Er der ikke givet skriftlig besked, bliver forældrene ringet op, hvis der kommer andre for at hente barnet.

Børnenes sikkerhed

Mens børnene er i dagtilbuddet, har personalet ansvaret for dem, også selvom I som forældre er til stede. Vi vil derfor bede jer om også at overholde vores sikkerhedsregler:

Generelle sikkerhedsregler:

- Børn må aldrig forlades på puslebordet.
- Ingen plastikposer i garderoben eller andre steder, hvor børnene har mulighed

for at få fat i dem.

- Børnene må aldrig have noget om halsen eller i ørerne, der kan sætte sig fat i legeredskaber.
- Vuggestue/dagplejebørn må ikke have spænder i håret/smykker på. Når de skal sove, må de slet ikke have noget i håret – heller ikke elastikker.

Adresse- og telefonlister

For at give jer de bedste muligheder for at støtte jeres barns legerelationer – også udenfor institutionen – kan I finde adresse- og telefonlister på Aula. Find dem under de tre prikker (...) -> Kontakter.

Ønsker du ikke, at jeres oplysninger fremgår af listen, skal du selv vælge det fra under Min profil -> Samtykker.

Kvalitet i dagtilbuddet - forældrenes rolle

Vores kerneopgave i dagtilbuddet er ikke blot at passe børnene, mens forældrene er på arbejde, under uddannelse - eller hvad de nu laver i dagtimerne. Vores opgave er at levere pædagogik af høj kvalitet gennem hele dagen. Det sker gennem omsorg, socialisering, dannelse og læring, som er med til at fremme børnenes trivsel og udvikling.

Og pædagogik er mange ting. Det er fx hvordan vi taler til og med børnene, det er læringsaktiviteter sat i gang af en voksen, det er voksne, der følger barnets spor og støtter op om deres initiativer og lege, det er at give tid til at barnet kan lære selv at tage tøj på i garderoben og selv at smøre maden. Pædagogik er også at lære børnene at vente på tur, at lytte når andre har ordet og i det

hele taget lære, hvad det vil sige at være en del af et fællesskab.

Alt det er naturligvis vores opgave i dagtilbuddet, men som forældre spiller I en vigtig rolle i at hjælpe os med at løfte den opgave.

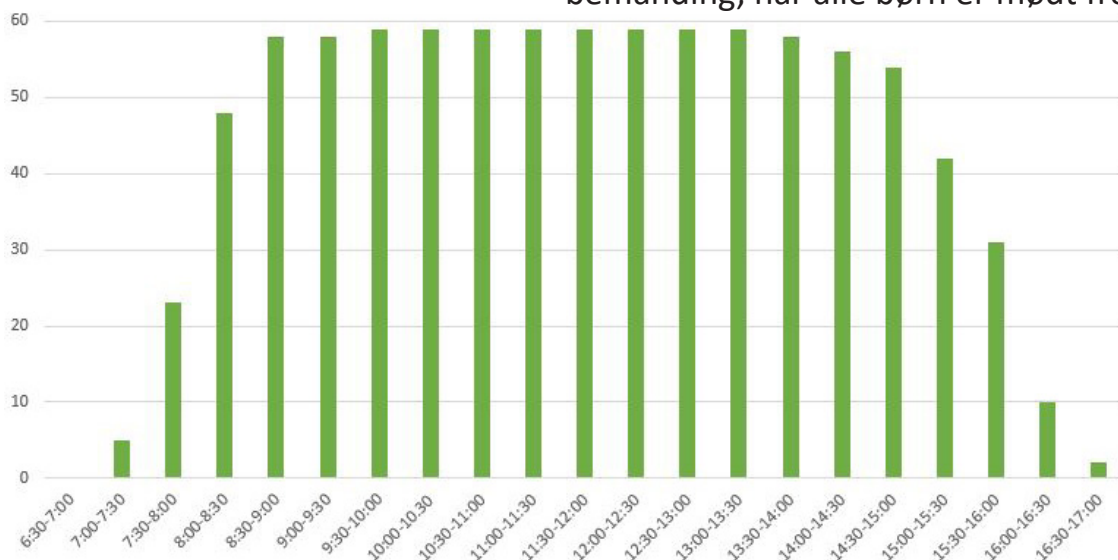
Vi får tid og ro til det pædagogiske arbejde, hvis I fx hjælper os med at:

- Aflevere før (eller efter) samling, så I ikke forstyrrer børn og voksne
- Selv lede efter tabte hjemmefutter og forsvunde madkasser, så de voksne kan koncentrere sig om børnene
- Give børnene en madpakke med, de selv kan håndtere.
- Overholde svarfrister for fx pasningsbehov i lukkedag, så personale/ledelse ikke skal bruge tid på at rykke for svar.

Hvorfor er det vigtigt, at jeg bruger komme-gå i Aula?

Nedenstående er en graf over børnenes fremmøde en onsdag i en vilkårlig afdeling i dagtilbuddet. Grafen ser cirka sådan ud alle steder og viser, hvor mange børn der er i institutionen hen over åbningstiden fra 6:30 til 17:00. Vi bruger data fra komme-gå-modulet til at planlægge medarbejdernes arbejdstid, så der er flest muligt medarbejdere i institutionen på de tidspunkter, hvor der er flest børn. Og det er derfor, at det er vigtigt for os, at du

- 1) melder forventede komme-gå-tider ind i Aulas komme-gå-modul og
 - 2) Bruger komme-gå-skærmen til at tjekke dit barn ind, når I kommer og ud, når I forlader huset igen om eftermiddagen.
- Som det fremgår, er der få børn i ydertimerne - både morgen og eftermiddag. Det betyder, at der er få medarbejdere på arbejde i de tidsrum. Men du kan være helt rolig - der møder flere medarbejdere ind, så der er god bemanning, når alle børn er mødt frem.

Principper om fotos/video af børn i Dagtilbuddet

Når medarbejderne tager fotos/video

Når vi i dagtilbuddet tager billeder/video af børnene, er formålet at informere om dagligdagen i dagtilbuddet.

Medarbejderne er opmærksomme på ikke at tage billeder eller optage film, der udstiller børn, eller som på anden måde kan virke stødende og krænkende for barnet og eller forældrene.

Vi tager billeder/video som:

- Understøtter og synliggør det daglige pædagogiske arbejde med børnene
- Styrker dialogen med jer forældre.

Billeder/video kan vi uden videre:

- Hænge op i institutionen.
- Offentliggøre på Aula og på vores hjemmesider.

Det kræver forældres samtykke at offentliggøre:

- Billeder eller video som viser følsomme personoplysninger om dit barn (f.eks. handicap eller religiøs overbevisning)
- Billeder af genkendelige børn i en trykt pjece

Når forældrene tager fotos i dagtilbuddet

Som udgangspunkt må forældre tage billeder af børn i institutionen/dagplejen, eller hvis personale og børn er på besøg hjemme – fx til fødselsdag.

Der er dog forældre, som ikke ønsker, at deres børn bliver fotograferet. Det betyder, at vi opfordrer til, at I udelukkende tager billeder af jeres eget barn.

Vær særligt opmærksom på...

Der er situationer, hvor det ikke er tilladt for dig at tage billeder. Det drejer sig om:

- Fotos, hvor børn er afklædte
- Fotos, hvor børn er i puslesituationer på badeværelset

Opbevaring af billeder/video

I Børn og Unge må vi opbevare billeder/video digitalt, så længe der er et formål med det.

Typisk sletter vi billeder på Aula efter 4 uger. Hvis du som forælder ønsker at bevare billeder af dit barn ud over det, kan du downloade dem. Herefter er det dit ansvar at

behandle billederne i overensstemmelse med datatilsynets regler (se boks nedenfor.)

Hvis der kommer medier på besøg

Sommetider har vi en 'god historie', som vi inviterer pressen indenfor til. Det vil altid ske på børnenes præmisser, og I vil blive bedt om at give jeres samtykke til, at journalister og fotografer tager billeder af jeres barn.

Vi lytter til forældrene

Vi behandler billeder i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen (GDPR). Men hvis forældre gør indsigelser mod, at vi deler billeder af deres børn, lytter vi naturligvis til forældrenes ønske.

Billeder på sociale medier

Hvis der er andre børn end dit eget (eller forældre/medarbejdere) på et billede, skal du huske at spørge om lov, inden du deler billeder eller lægger dem på sociale medier (Facebook, Instagram mv.).

Læs evt. mere på datatilsynet.dk:

Pasning på fuldtid eller på deltid?

I Aarhus Kommune tilbyder vi pasning på deltid eller på fuldtid, så I har mulighed for at vælge den pasningsmodel, der passer til familiens hverdag.

Fuldtidsordning

En fuldtidsplads er 51,5 timer om ugen. Det er hele åbningstiden, og I kan derfor frit vælge hvornår og hvor meget, I har brug for pasning.

Som forældre skal I blot klikke barnet ind, når I kommer, og når I går. Har I mulighed for at tilkendegive jeres komme-gå-tider er det en stor hjælp i den daglige planlægning - og så beder vi jer altid om at give besked om jeres pasningsbehov ved lukkedage i dagtilbuddet.

Deltidsordning

En deltidspads er 25 timer om ugen, men I kan fordele timerne i en to-ugers periode. Det er op til jer, hvordan de 25 timer skal fordeles. I kan for eksempel vælge at lægge 20 timer i lige uger og 5 i ulige uger. I kan frit placere de valgte timer inden for dagtilbuddets åbningstid.

I skal varsle en periodes (dvs. to uger) mødetidspunkter en måned før en ny periode starter. Det vil sige, at senest mandag i uge 1 skal I give besked om mødetider for perioden uge 5 og 6.

Afleverings- og afhentningstidspunkter kan variere efter jeres behov. (Se eksempel på næste side) OBS! Mødetiderne beregnes fra barnet/I træder ind i afdelingen, og til det/I forlader afdelingen igen.

Personalets arbejdstid planlægges, så der er overensstemmelse mellem antallet af børn og personale. Det er derfor meget vigtigt, at I overholder de aftalte tidspunkter for aflevering og afhentning.

Overholder I som forældre ikke aftalerne tager den pædagogiske leder kontakt til jer. Det kan for eksempel være ved gentagne gange at hente barnet for sent eller bruge flere timer end I har købt jer til med en deltidspads. Ved fortsat misligholdelse af aftalen bliver dagtilbudslederen inddraget i at finde en løsning.

OBS! Afholder en forælder fravær efter barselsloven, er det muligt med pasning på deltid i 30 timer pr. uge.

Afdelingernes åbningstid

Mandag	06.30 - 16.30
Tirsdag	06.30 - 17.00
Onsdag	06.30 - 17.00
Torsdag	06.30 - 17.00
Fredag	06.30 - 16.30

Hvis I akut får brug for at lave en ændring i to-ugers-planen, skal I kontakte den pædagogiske leder. Hvis I vil skifte modul fra deltid til fuldtid, skal I give den pædagogiske leder besked to måned i forvejen til den 1. eller 15. i måneden.

Vi opfordrer jer til at tage en snak med personalet for at høre nærmere om fastlagte daglige pædagogiske aktiviteter, der kan have indflydelse på, hvornår I vælger, at jeres barn skal komme eller hentes.

Forældresamtaler og forældrearrangementer tælles ikke med i pasningstiden med mindre

barnet samtidigt passes i afdelingen.

Du kan ikke spare timer op, hvis du holder dit barn hjemme en dag, hvor dit barn efter mødeplanen skulle være kommet. Du kan heller ikke spare timer op, når dit barn holder ferie, hvis dit barn er syg, eller hvis der er helligdage og ferielukket. Sygedage og spontane fridage tælles således med i det planlagte antal timer.

Hvis I ønsker at skifte modul fra fuldtid til deltid, skal I give den pædagogiske leder besked to måneder i forvejen. I kan varsle ændringen til den 1. eller 16. i en måned.

Eksempel på et to-ugers-skema for pasning på deltid

Lige uger		Ulige uger	
Mandag	08.00 - 13.00	Mandag	08.00 - 14.00
Tirsdag	10.00 - 15.00	Tirsdag	08.00 - 14.00
Onsdag	(fast fridag)	Onsdag	08.00 - 14.00
Torsdag	11.30 - 16.30	Torsdag	08.00 - 15.00
Fredag	08.00 - 13.00	Fredag	08.00 - 13.00
Timer ialt	20 timer	Timer ialt	30 timer

Har I spørgsmål til modulordningen, kan I kontakte den pædagogiske leder eller læse mere på Aarhus Kommunes hjemmeside aarhus.dk/pasning:

Hjælp barnet: lad det gøre det selv

Vores mål i Skåde-Højbjerg Dagtilbud er, at børnene trives og udvikler sig til selvstændige og kompetente mennesker. Vi vil gerne give børnene de bedste forudsætninger for at lære og udvikle sig.

I daginstitutionen er der både et læringsmiljø, som er synligt for jer, når de eksempelvis har tegnet, lavet noget kreativt eller været på tur. Og så er der det mere usynlige læringsrum med hverdagens gentagelser og gøremål, som lykkes bedst i samarbejdet med jer forældre.

I dagtilbuddet hjælper og støtter vi børnene i selvhjulpethed, når de fx er i garderoben, på toilettet, under måltiderne, når de trøstes, puttes og rydder op. Vi møder dem på de forskellige udviklingstrin, de er på i forhold til deres alder og tilpasser vores krav til dem. Der er naturligvis stor forskel på forventninger til et barn på to år og et barn på fem år.

Hold igen med hjælpen

På nogle tidspunkter har vi god tid, og andre gange skal det gå hurtigt. Sådan er det sikkert også hjemme hos jer. Men det er vigtigt, at børnene får mulighed for og tid til at øve sig.

Så selvom vi har travlt, skal vi voksne holde igen med trangen til at hjælpe! Det kan give en indlært hjælpeløshed, der gør børnene til passive tilskuere, som venter på, at en voksen gør tingene for dem. Vi tager ganske enkelt vigtig læring fra dem, når vi i bedste mening gør det hele.

I stedet skal vi støtte og opmuntre barnet til selv at gå i gang og kun give den nødvendige hjælp, så barnet kan komme videre selv.

Øv jer hjemme - så hjælper vi både hinanden og barnet

Vi vil gerne samarbejde med jer om at få øje på og støtte op om alt det læringspotentiale, der er i de daglige gøremål, som også er derhjemme. Her skal der også skiftes ble, hjælpes på toilettet, puttes og spises. Det giver børnene flere arenaer, hvor de har mulighed for at øve de samme ting.

Det er fx rigtig godt at øve at komme i flyverdragten derhjemme mange gange. Der er færre forstyrrelser, og barnet kan måske bedre koncentrere sig om opgaven hjemme end i garderoben hos os.

Vi anbefaler varmt, at I ser filmen 'Så lad dog barnet - gøre det selv'. I kan finde den her:

Derfor er det godt, når I prioriterer det og hjælper jeres børn derhjemme med at få overvundet næste udfordring.

Hvad sker der i hjernen, når barnet gør det selv?

At tage bukser på er en selvfølge for os voksne, men for børn er det en vigtig læringsproces. De er i gang med at forstå deres krop – hvor arme og ben er, hvordan de bevæger sig, og hvor meget kraft der skal til. Det handler om at lære sin krops "geografi" og få erfaring med, hvad kroppen kan.

Når barnet prøver at tage bukser på, bruger det fuld koncentration. Hjernen arbejder på at lære bevægelserne, så de med tiden bliver automatiske. Det kræver tusindvis af gentagelser – op mod 10.000 timers øvelse.

Derfor taler vi om, at vi kan 'stjæle' vigtig læring fra børnene, når vi gør tingene for dem. De har brug for hvert et skridt, og hver en

bevægelse, for hvert et forsøg styrker både motorik og selvstændighed. Det er derfor vores vigtigste opgave som voksne at lade dem øve sig og lære at gøre det selv.

Vi har alle set blikket hos barnet, når noget lykkes, og stoltheden lyser ud af øjnene: "Se hvad jeg kan!" Det er helt fantastisk.

Barnets selvhjulpenhed gavner også arbejdsmiljøet

Når vi understøtter barnets motoriske udvikling igennem selvhjulpenhed, sikrer vi samtidig, at personalet minimerer deres løft.

Vi har dog også brug for jeres hjælp ved blandt andet at aflevere barnet til os, når vi sidder ned, da det belaster meget mindre end at løfte stående. På den måde får barnet også en oplevelse af, at mor og far afleverer barnet til os og ikke, at det er os, der tager barnet fra mor og far.

Her kan du fx hjælpe barnet med at kunne selv

- Så snart barnet kan gå: lad det selv gå ind i institutionen.
- Lad barnet selv bære sin taske, madpakke mv. ind på plads.
- Lad barnet selv tage overtøj og sko af og sætte på plads i garderoben.
- Aflever ikke barnet til personalets favn, men til personale, som sidder på gulvet. Her kan barnet også selv aktivt kravle eller gå væk, når det er klar.
- Lad barnet selv kravle op på sin stol.
- Lad barnet selv øse mad op og spise med ske eller gaffel. Og ja, det griser lidt...
- Lad barnet selv løfte numsen ved bleskift og hjælpe med til at tage tøj af og på.
- Lad barnet selv tage sko og overtøj på - giv den tid det tager.
- Giv evt. lidt starthjælp -fx med at 'klikke' lynlåsen, men lad dem selv lyne.

Om børns søvn i dagtilbuddet

Fakta om søvn - søvncyklus

I dagtilbuddet arbejder vi for at give børnene trygge og udviklende rammer. Respekt for børnenes søvnbehov er en del af dette. Søvn har stor betydning for børns udvikling.

Kroppen hviler og sparer energi under søvnen, og samtidig finder en række livsvigtige processer sted. I søvnen bearbejder hjernen også de mange sanseindtryk og oplevelser, som børn får i deres vågne timer.

En god søvn består af følgende faser som gentages i en søvncyklus:

- 'Indsovningen', hvor vi døser og tankerne sløres
- Den lette søvn: Her har vi ingen tanker, men vækkes let
- Den dybe søvn: Her udskilles væksthormon, og derfor har børn brug for flere perioder med dyb søvn end voksne.
- Drømmesøvnen REM: Her sorteres og lagres dagens oplevelser. Det er også fasen, hvor vi drømmer. Denne fase fylder 20-30 procent af søvnen og indtræder efter cirka. 80 minutters søvn.

Børns søvnbehov

Søvneksperter er enige om, at det er vigtigt for barnet, at det får sit fulde søvnbehov dækket i løbet af hele døgnet, og at det ikke er skadeligt at vække børn, hverken om morgenen eller om dagen.

Generelt anbefaler de, at barnet får det meste af sit søvnbehov dækket om natten frem for at sove meget lange lure om dagen.

Spædbørn på 4-11 måneder

Et barn mellem 0-1 år sover typisk 3 lure om dagen. Døgnrytmen bliver mere stabil ved 4-12 måneders alderen, og barnet begynder at sove igennem (5-6 timer i streg).

Sundhedsstyrelsen anbefaler en søvnlængde på 12-15 timer i døgnet for børn på 4-11 måneder. Søvnbehovet kan variere fra barn til barn på samme alderstrin.

Småbørn på 1-2 år

De fleste 1-årige sover 12-14 timer i døgnet heraf 1-2 lure i løbet af dagen.

Mellem 1 og 2-års alderen kan de fleste børn nøjes med at sove en enkelt lur.

Sundhedsstyrelsen anbefaler en søvnlængde på 11-14 timer i døgnet for børn på 0-2 år.

Søvnbehovet kan variere fra barn til barn på samme alderstrin.

Børn på 3-5 år

Det 3-6 årige barn sover 10-14 timer pr. nat.

Et barn på 3 år kan stadig have behov for en lur om dagen, måske især ved start i børnehaven med mange nye indtryk.

Sundhedsstyrelsen anbefaler en søvnlængde på 10-13 timer i døgnet for børn på 3-5 år.

Søvnbehovet kan variere fra barn til barn på samme alderstrin.

Må man vække et barn?

Det er ikke skadeligt, at vække et barn fra en lur. Men i dagtilbuddet oplever vi, at et barn, som ikke får lov til at sove, til det vågner af sig selv, har svært ved at fungere en hel dag, hvor det skal indgå i en dagligdag med forskellige aktiviteter, og hvor det skal forholde sig til flere andre børn. Børn som vækkes af deres middagslur er mere pylrede og trætte, end de børn der vågner af sig selv.

Det er vigtigt at tilrettelægge døgnrytmen, så barnet er naturligt træt om aftenen og en god lang nattesøvn fremmes.

Vi samarbejder om dit barns søvn

Det er vigtigt for børns søvn, at der grundlægges gode soverutiner hjemmefra, og vi står til rådighed med råd og vejledning til gode soverutiner, hvis I ønsker det. Vurderingen af det enkelte barns søvnbehov sker altid i et samarbejde mellem forældre og medarbejdere. Indsatsen for at ændre rytmen vil ofte ligge både hos os og hos jer - fx at I vækker barnet tidligere om morgenen eller at vi putter det til en tidligere lur.

Når barnets søvnbehov ændrer sig

Der er forskel på aktivitetsniveauet i institutionen og hjemme, og derfor kan et barn, som ikke længere sover til middag hjemme, stadig have brug for at sove til middag eller ligge og hvile sig i institutionen.

Når dit barn nærmer sig først to og dernæst tre år, vil søvnbehovet begynde at ændre sig, og i den fase tager vi en snak med jer forældre om, om der skal laves nye soverytmer for jeres barn.

Måske skal det kun hvile sig (medmindre barnet falder i søvn – så får det selvfølgelig lov til at sove), eller måske har dit barn kun behov for middagssøvnen nogle gange om ugen.

Det kan være nyttigt at huske, at det tager tid at give sit barn nye soverutiner – tålmodighed og faste rutiner er en vigtig faktor. Og så skal vi alle indstille os på, at søvnbehovet kan svinge meget i perioder, og at søvnen nogle gange driller, og at børn derfor ikke altid sover, som vi voksne synes, at de har behov for...

Vores retningslinjer i forhold til søvn

For at tilgodese det enkelte barns behov for søvn og anerkende søvnens betydning følger vi som udgangspunkt disse retningslinjer i Holme-Rundhøj Dagtilbud:

- Vi indarbejder faste soverutiner for barnet.
- Vi giver mulighed for, at børn kan sove flere gange dagligt, hvis de har behov for det.
- Vi samarbejder med jer om at dække barnets søvnbehov hen over hele døgnet. Et børnehavebarn, der stopper middagslur skal fx have mere søvn om natten og har derfor typisk behov for at komme tidligere i seng.
- I samarbejdet med jer forældre har vi fokus på hele barnets trivsel, og fortæller hvordan dagen er forløbet. I opstarten er vi særligt opmærksomme på at lære barnets soverytme at kende og har derfor også fokus på søvnen i forældresamarbejdet.

Du kan læse endnu mere om børns søvn på aarhus.dk/søvn:

Barnets sprog - en fælles sag

Vi arbejder ud fra de seks lovbestemte læreplanstemaer, som alle har plads i det daglige arbejde. Dog giver vi her lige lidt ekstra opmærksomhed til barnets sprog, fordi I her spiller en essentiel rolle som forældre.

Derfor har vi i Skåde-Højbjerg Dagtilbud et særligt fokus på samarbejdet med jer forældre i forhold til, hvordan vi sammen kan styrke barnets sprog. Vi har nemlig en vigtig fælles

opgave i at sikre, at barnet opnår så stort et ordforråd og så nuanceret et sprog som muligt.

Og selvom barnet er i institutionen i mange timer, er det jer forældre, som har størst betydning for barnets udvikling af både det talte og det skrevne sprog. For at klæde jer godt på til at støtte barnets sprogudvikling, vil I opleve, at vi vil vejlede jer i, hvad I kan gøre (mere af) hjemme.

I Skåde-Højbjerg Dagtilbud er sprogarbejdet en del af den daglige pædagogiske praksis. Det betyder, at vi ikke siger 'nu skal vi arbejde med sprog'; det indgår naturligt i alle hverdagens aktiviteter og gøremål - ligesom hjemme hos jer.

Børn lærer sproget af deres forældre

Forskning viser, at børn primært lærer sprog af de voksne. Som forældre er I særligt vigtige sproglige rollemodeller i forhold til jeres barns sproglige udvikling, for 70% af barnets sprogtilegnelse sker i hjemmet.

God til at tale – god til at læse

Forskning viser, at hvis barnet er god til at tale, har det et godt grundlag for at blive god til at læse og skrive. Er barnet dygtig til at tale i 0-6 års alderen, forebygger det vanskeligheder med læsning i skolen.

Børn bliver kloge af højtlesning

Forskning viser, at højtlesning stimulerer barnets opmærksomhed, hukommelse, forestillingsevne, selvkontrol og den generelle mentale udvikling.

Børn, der hører mange ord, lærer mange ord

Forskning viser, at der er en sammenhæng, mellem det antal ord det 3-årige barn kender og barnets læseforståelse som 16-årig.

Tips til højtlesning hjemme

Bøger og oplæsning er en vigtig kilde til barnets udvikling af et stort og varieret sprog og til i det hele taget at udvide barnets generelle viden om verden.

Derfor er det en gave for dit barn, at det har bøger - og højtlesning - i sit liv. Det gælder også det lille barn i vuggestue.

Det er en god idé at:

- **Have bøger hjemme** som barnet kan nå
- **Have mange forskellige slags bøger** - både skøn- og faglitteratur
- **Tage på biblioteket** - personalet dér kan også hjælpe med at finde nyt læsestof
- **Gøre det hyggeligt** når I skal læse - det er dejligt at sidde tæt sammen om en bog
- **Tale om bogen før I læser** -Hvad kan I se af billeder og titel?
- **Stoppe op mens I læser** -Tal om hvad ord og vendinger betyder, og hvad I ser på billeder.
- **Tale om bogen bagefter** -Hvad handlede den om? Kan barnet relatere til egne oplevelser? Lærte I noget nyt?
- **Gribe naturlige anledninger til at skrive** med dit barn. Fx. indkøbslister, ønskesedler, postkort. -Så lærer barnet, at skriften har en funktion i hverdagen.

Få flere tips og mere inspiration til læsning med dit barn

Aarhus Kommune har udviklet materialet READ, som blandt andet giver vejledning om, hvordan man kan læse med sit barn for bedst muligt at støtte barnets sproglige udvikling. Hele materialet - på mange forskellige sprog - findes på aarhus.dk/read -> Her er blandt andet video, som giver konkrete tips til læsning - også med de allermindste.

Madpakken – hvad skal den kunne?

I alle afdelinger i dagtilbuddet er der forældrebetalt frokostordning. Afdelingerne beslutter lokalt, hvordan de organiserer formiddags- og eftermiddagsmåltidet. De fleste steder, skal I sørge for en eftermiddagsmad-

pakke. Det er et vigtigt måltid på dagen, som giver barnet energi til, at resten af eftermiddagen bliver god. Vi beder jer derfor følge vores guidelines for madpakker:

1 **Maden skal sikre at barnet er mæt og tilpas i lang tid, så barnet trives og udvikler sig**

Det er ikke nødvendigt med mange valgmuligheder – det kan virke uoverskueligt for det lille barn at overskue de mange valg. Lav en god og enkel madpakke.

Vi anbefaler at følge Fødevarestyrelsens råd i folderen 'Gi' madpakken en hånd', som du finder på [foedevarestyrelsen.dk](https://www.foedevarestyrelsen.dk). Se nogle af pointerne på plakaten på næste side

2 **Maden skal være sikker for barnet at spise, så maden skal være tilpasset barnets alder**

For vuggestuebørnene er der stor risiko for kvælning i forbindelse med en mængde fødevarer, som vi derfor beder om at børnene ikke har med:

I vuggestuen gælder følgende (pga. kvælningsfare):

- Ingen nødder/peanuts
- Ingen hård frugt - fx æble/pære
- Vindruer, blåbær, cocktailtomater og lign. 'runt' skæres over
- Clementin- og appelsin-både udskæres
- Gulerødder skal være kogte

3 **Barnet skal kunne håndtere sin egen madpakke og selv kunne åbne det, der er med**

Det er dejligt for børnene at kunne mestre deres egen madpakke. Giv derfor barnet mad med, som det selv kan håndtere. Vær derfor opmærksom på om:

- Brød skal være skåret ud
- Æg skal være pillet
- Indpakket mad (fx figenstænger og ostepaps) skal være åbnet/klippet op.

Vi vil gerne sikre at børnene spiser sig mætte, så de har energi til hele dagen. Hold derfor igen med de mange "små snacks". Det er svært for børnene at spise sig rigtigt mætte i dem, og det er svært at forklare et vuggestuebarn, at det skal spise fx rugbrødsmaden først, hvis de kan se en snack i madkassen.

Sukkerpolitik?

I dagtilbuddet har vi ikke en decideret sukkerpolitik, men vi følger Fødevarestyrelsens anbefaling om et begrænset indtag af sukker. I det daglige bruger vi derfor ikke sukker eller serverer sukkerholdig mad/drikke som fx kage og saftvand. Det sker kun ved særlige lejligheder og traditioner- det kan fx

være æbleskiver med flormelis og syltetøj til julefest.

Vi opfordrer derfor til at madpakken IKKE indeholder:

- Kage og andet sødt
 - Saft og juice
- (Vi serverer vand til måltiderne.)

Gi' madpakken en hånd

Grønt

Snackgrønt

- * Agurk
- * Avocado
- * Bladselleri
- * Blomkål
- * Broccoli
- * Bonner
- * Gulerod
- * Kinradise
- * Majskeolbe
- * Peberfrugt
- * Radiser
- * Tomat
- * Squash
- * Sukkererter
- * Erter i bælg

Grønt som salat

- * Råkost af fx gulerod, rødbede og hvidkål
- * Bagte rodfrugter fx persillerod, selleri, gulerod og rødbede
- * Kogte grøntsager
- * Blandet salat

Grønt på brødet

- * Agurk
- * Avocado
- * Kogt kartoffel
- * Tomat
- * Hummus
- * Bønne- og linsepate

På brødet

Bælgfrugter

- * Hummus
- * Bønne- og linsepate
- * Falafel

Kød

- * Kyllingebryst- og lår
- * Frikadelle
- * Hamburgerryg

Ost

- * Hytteost
- * Rygost
- * Skarrest
- * Smørrest

Æg

- * Hele æg
- * Æggesalat

Fisk

- * Fiskefilet
- * Fiskefrikadelle
- * Fiskepaté
- * Førel
- * Laks
- * Makrel i tomat
- * Rejer
- * Torsketrogn
- * Tun
- * Ørred

Frugt

Frugt		
* Ananas	* Grapefrugt	
* Appelsin	* Kiwi	
* Banan	* Mango	
* Blomme	* Melon	
* Bær	* Mandarin	* Nødder
* Fersken	* Pare	* Cashewnødder
* Nektarin	* Vindruer	* Hasselnødder
	* Æble	* Mandler
		* Valnødder

Fuldkornsbrød

Fuldkornsvarianter af:

* Rugbrød	
* Brød	* Boller
* Pitaerød	* Bagels
	* Sandwichbrød
	* Tortillawraps

FULDKORNSBRØD

GRØNT

PÅ BRØDET

FISK

FRUGT

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarerstyrelsen

Rask eller syg?

Hvornår må et barn komme i børnehave eller vuggestue?

En hovedregel er, at syge børn ikke må komme i institution, og at et barn med en smitsom sygdom først må komme igen, når det ikke smitter længere.

Barnet er sygt, når almentilstanden er påvirket, hvis det har feber, eller hvis der er specifikke tegn på sygdom.

Barnet er rask, når det er feberfrit, og almentilstanden er upåvirket. Barnet skal kunne deltage i de aktiviteter, det plejer, uden det kræver særlig omsorg og pasning. Fx. skal barnet kunne være med på legepladsen.

Hvis et barn kommer i institution uden at være helt rask, har det på grund af nedsat modstandskraft større risiko for at få komplikationer til sygdommen eller pådrage sig en anden sygdom. Det er derfor en god idé at lade barnet blive hjemme i mindst én dag, efter det er blevet feberfrit.

I dagtilbuddet henholder vi os til [Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse](#)

Der står blandt andet:

En forudsætning for at udbredelsen af smitsomme sygdomme i institutioner for børn og unge kan nedsættes er, at syge børn holdes hjemme. Dette er særlig vigtigt for småbørn, hvor hyppigheden af infektioner i forvejen er meget stor. Forældrene har her en særlig opgave. (Se nederst)

De grå zoner

Det er ikke altid, at symptomer på sygdom er konkrete. At almentilstanden er påvirket er et vidt begreb. Vi tager ikke temperatur på barnet, men vi vurderer, om barnet har det, som det plejer.

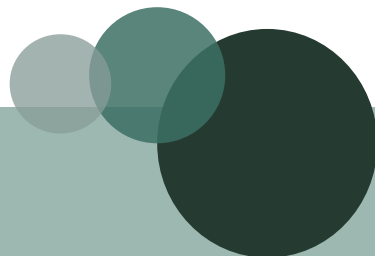
Hvis I er i tvivl om, hvorvidt jeres barn er på vej til at blive syg, så lad tvivlen komme barnet til gode og lad det blive hjemme. Vi vil aldrig kunne tilgodesee barnets behov, som I kan derhjemme.

Vi ringer til jer, når:

- Jeres barns almentilstand er påvirket - fx varm pande og blanke øjne
- Jeres barn kaster op eller har diarre
- Vi opdager udslæt eller øjenbetændelse
- Jeres barn ikke har det godt nok til at deltage i institutionens dagligdag: "Hun er ikke sig selv".

Vi beder om at I som forældre:

- Holder syge børn hjemme
- Respekterer vores vurdering af, om barnet er sygt/smittefarligt, når medarbejderen kontakter forældrene med henblik på at hente barnet.
- Er tilgængelig på telefonen og opdaterer jeres kontaktoplysninger på Aula.
- Orienterer jer i Sundhedsstyrelsens regler for, hvornår barnet må komme i institution igen.
- Informerer en medarbejder eller leder om, hvad barnet fejler.

Behandling af dit barns data i Aarhus Kommune

- Du kan læse om behandling af persondata i Børn og Unge på www.aarhus.dk/personoplysningerimbu

- Vi bruger blandt andet **Aula** til opbevaring af stamoplysninger på dig og dit barn, til registrering af komme-gå-tider

og til kommunikation med jer forældre.

- Systemet '**Hjernen og Hjertet**' bruger vi i forbindelse med forberedelse til forældresamtaler og den obligatoriske sprog-vurdering, når barnet er 3 år.
- Du finder også linket til Aarhus Kommunes persondatapolitik på Aula under Dokumenter -> Fælles filer.

Om vores dagtilbud

Skåde-Højbjerg Dagtilbud består af otte integrerede institutioner. Øverste leder er dagtilbudsleder Mette Guldager. Derudover har hver afdeling en pædagogisk leder (nogle deler leder), som har ansvaret for den daglige drift, personaleledelse og pædagogik i den enkelte afdeling. Det betyder, at det altid som udgangspunkt er personalet eller den pædagogiske leder i dit barns afdeling, du skal rette henvendelse til, hvis du har spørgsmål.

I dagtilbuddet går nogle ting på tværs - blandt andet samles børn fra alle afdelinger med pasningsbehov i lukkedagene i forbindelse med påske-, jule- og sommerferie (uge 29 og 30).

Afdelingerne i vores dagtilbud er:

- Børnehuset Elmehøj
- Børnehuset Stenvej
- Børnehuset søsterhøj
- Børneslottet
- Kridthuset
- Kræmmerhuset
- Spirrevippen
- Stennehøj Alle

Læs mere om os på skaadehoejbjerg-dagtilbud.aarhus.dk

